

HAANJA- KARULA PUHKEALA

2015. aasta külastaja-
uuringu tulemused

Metoodika

Külastajauuringud viiakse enamikul aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad külastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Külastajate seire loodusaladel- Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

2015. aastal korraldati külastajauuring kokku 24 RMK majandataval looduslal. Haanja-Karula puhkealal koguti 2015. aasta külastajauuringu käigus 281 ankeeti.

Tulemused

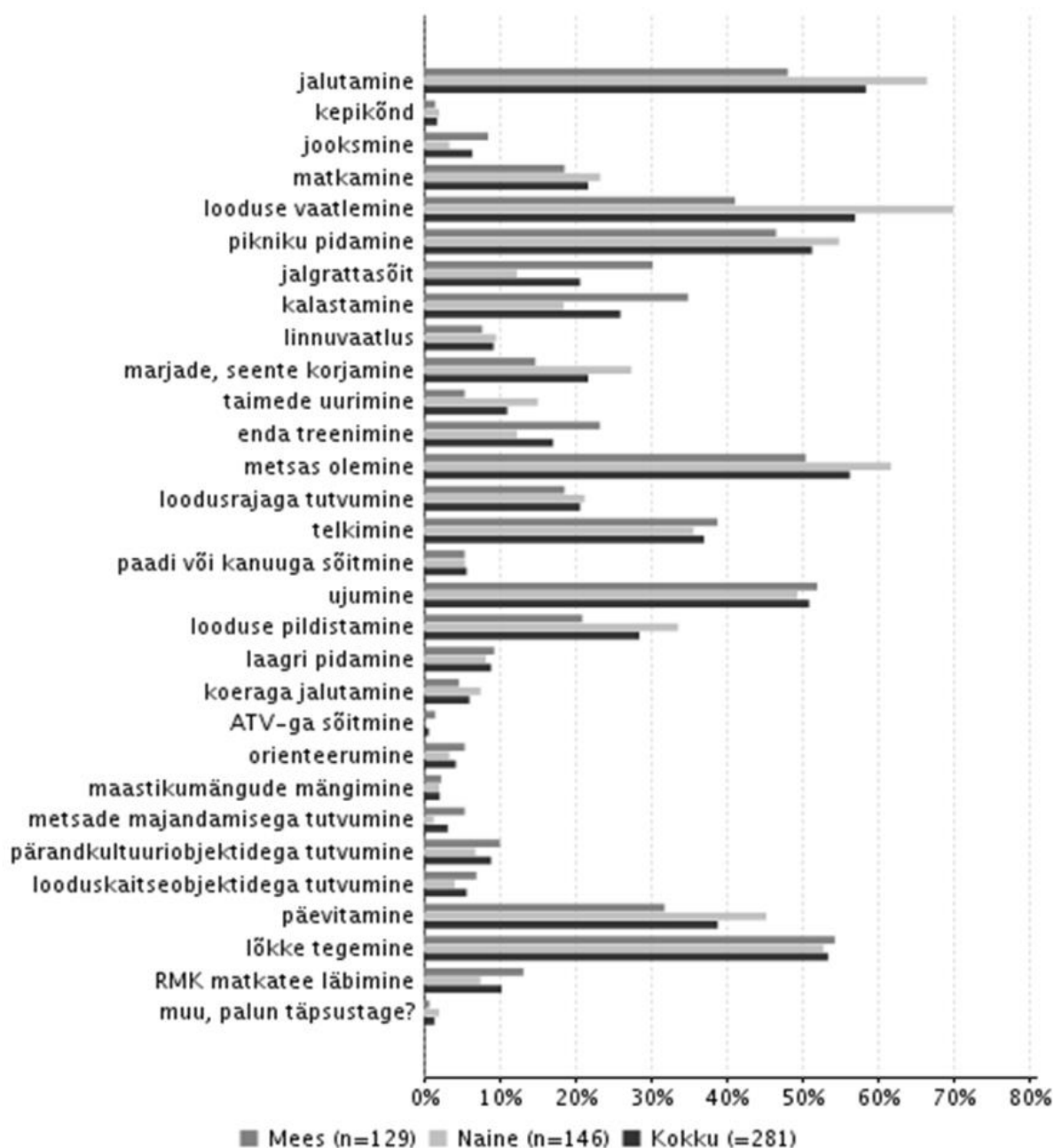
Haanja-Karula puhkeala külastajatest 53% on naissoost ja 47% meessoost. 29% kõikidest külastajates kuuluvad vanusegruppi 25-34-aastased, järgnevad 35-44-aastased (21%), 15-24-aastased (18%), 45-55-aastased (15%), 55-64-aastased (14%) ja üle 65-aastased (3%). Kõrgharidusega inimesi oli 41%, keskeriharidusega 30%, keskharidusega 20%, põhiharidusega 9% ja algharidusega 1% vastanutest. Puhkeala külastajatest 94% elab Eestis, järgnevad Läti (2%), Soome ja Taani (1%). Suurim külastajatehulk elab järgmistes omavalitsustes: Võru linn (16%), Valga linn (14%), Tallinna linn (13%) ja Tartu linn (11%), millele järgnevad puhkeala lähiümbruse teised omavalitsused.

Puhkeala külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (65%), järgnevad üksinda (20%) ja 6 või enama inimese seltskonnad (15%). Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest (50%) ja sõpradest (38%) (Tabel 1). Haanja-Karula puhkeala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 73%-le vastanutest.

Tabel 1. Seltskonna koosseis.

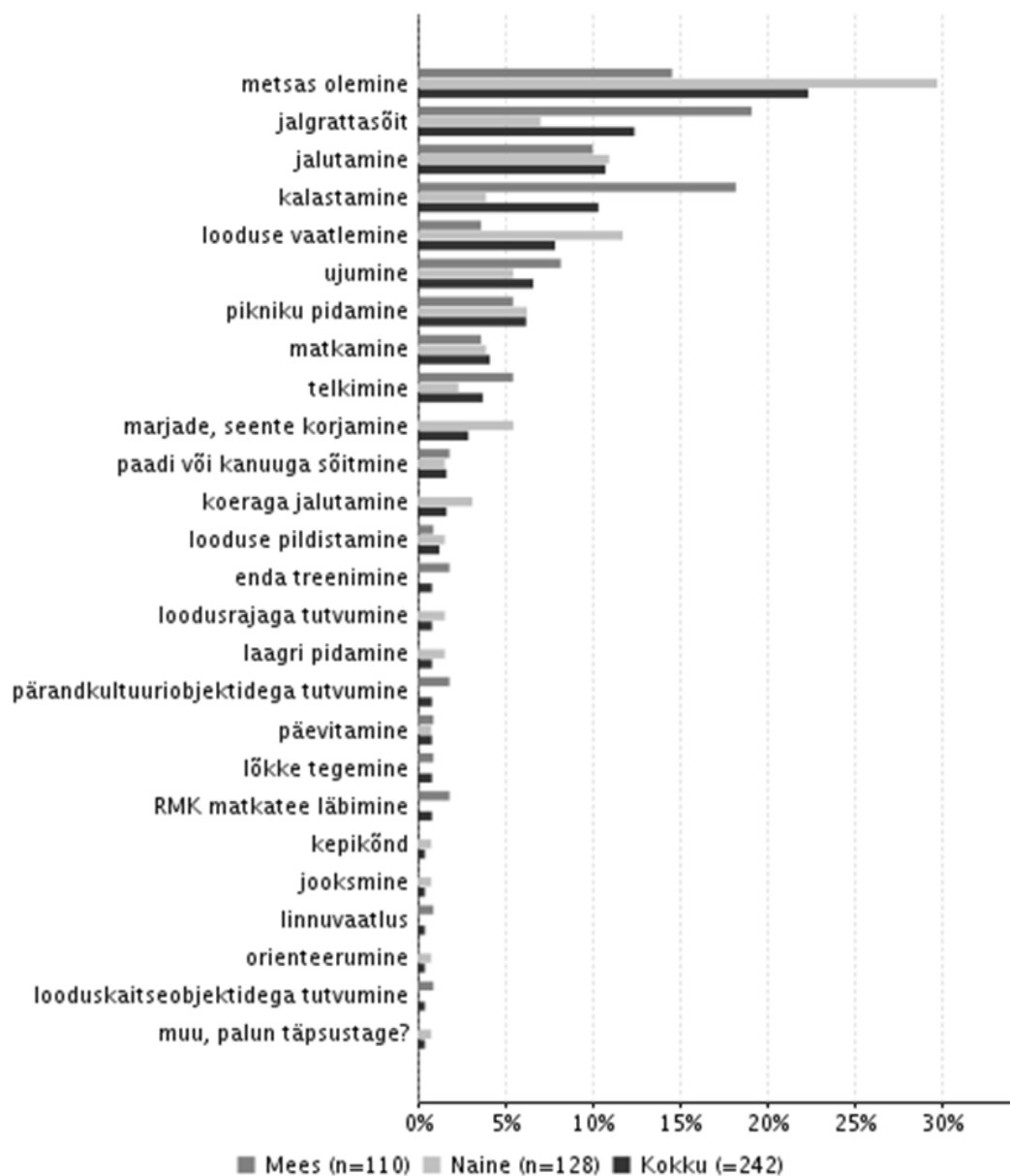
Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	112	50
teised sugulased	11	5
sõbrad	85	38
töökaaslased	4	2
klass	5	2
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid	2	1
klubi, ühing vms	3	1
Kokku	222	100

Peamised tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, lõkke tegemine, pikniku pidamine ja ujumine, järgnesid päevitamine ja telkimine (Joonis 1).

Joonis 1. Peamised tegevused, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal.

RMK matkatee läbimist nimetas tegevuste hulgas 29 inimest, mis on 10% vastanutest. Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad metsas olemist, jalgrattasõitu, jalutamist, kalastamist ja looduse vaatlemist, järgnesid ujumine ja pikniku pidamine (Joonis 2).

Joonis 1. Kõige olulisem tegevus, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal.

Haanja-Karula puhkeala kõige külastatavamad loodushoiuobjektid olid külastajauuringu andmetel Tellingumäe lõkkekoht (29% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Kõrgeperve lõkkekoht (27%), Tellingumäe vaatetorn (26%), Kirikumäe lõkkekoht (21%), Oore telkimisala (19%). Keskmiselt külastati külastuse jooksul 3,28 objekti.

Haanja-Karula puhkeala külastusest 40% tehakse suvel (juuni-august), 21% võrdelt kevadel (aprill-mai) ja sügisel (september-november) ning 18% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 51% kõigist külastajatest ja nad viibisid alal keskmiselt 4,1 tundi. Ööbijaid oli 49% ja nad viibisid alal keskmiselt 2,6 ööpäeva

(mediaan 1 ööpäev). Ööbijatest 58% veetis alal ühe öö, 31% kaks ja 4% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks RMK telkimisalasid ja lõkkekohti, RMK metsaonne ja metsamaju. Esimest korda Haanja-Karula puhkealal viibijaid oli 43% külastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (65% vastanutest), kuid väga palju külastajaid liigub ka jalgrattaga (22%) ja mõningal määral ka jalgsi (6%).

Külastajatest 51% oli saanud infot tuttavatelt, sõpradelt või sugulastelt, 44% RMK kodulehelt, 36%-le oli koht varasemast tuttav, 31% sai infot viidastuselt looduses, 11% RMK looduskeskusest või teabepunktist ning 10% kaartidelt.

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha puhkeala ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 38% puhkealal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 46,04 eurot külastuskorra kohta (mediaan 25,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest ja bensiinjaamadest, seejärel ostudele kohvikutes ja restoranides ning majutusele.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, stressi maandamine, omaette olemine ja viibimine koos oma seltskonnaga.

Üldiselt hinnati puhkeala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid ala külastajad tuletegemiskohtade, lõkkepuude, telkimisalade- ja kohtade, parkimiskohtade, teedevõrgu ning infostendide kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad ettevõtjate pakutavatele teenustele, erivajadustega inimestega arvestamisele, trükistele ja metsamajadele. Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 91% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad ettevõtjate pakutavate teenuste, vaatetornide ja metsamajade hulgale. Haanja- Karula puhkeala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas. Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt.

91% külastajatest tundsid, et tänu Haanja-Karula puhkeala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne (psühholoogiline) heaolu.

Haanja-Karula puhkeala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,36 (üleriigiline loodusala külastajarahuloluindeks oli 4,40).